

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjätok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ci khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbske njedźelske łopjeno

Saložil 1891 Křrjebjanstl farač dr. theol. a fil. Bjedrič Sella.

W Budyschinje

4. oktobra 1936

Baužen

17. njedźela po šwjatej Trojizy.

Žniowny džakny šwjedzeń.

Temu, kiž psches měru čjinič móže psche wschitto, sčtož prošymy abo myšlimy, po tej mozy, kotraž je w naš mózna, temu budž čjesč w zyrkwinej gmejnje, kotraž w Křristužu Jesužu je, kóždn cžaž, wot wěčnosće hacž do wěčnosće. Hamjeń. (List na Čfesiskich 3, 20. 21).

Dženka žyly lud němkeho kraja šwój žniowny džakny šwjedzeń šwjeczi. Budže džakny šwjedzeń? Budža šo huram džakowacž na semi a njebju? Budža tež thwalicž Boha wschedomózneho, kiž je wscheho dariczel.

Khwalmy my Boha psches Jesom Křrista!

Žně wschak njepschidnu bjes wužywa čłowjekow. Šo pak je wschitto na Boha pokasane, to drje ratar najlěpje wě. Ratar wužywa, šymjo šhadža a roscze, šo čłowjek to njewě, a semja pschinjeke wot šebje najprjedy selinu, potom kóž, potom pošnu pschěznu w kóžu. Šdnyž pak je plodny pschinješka, pschimnje šo čłowjek džěła, pschetož žně tu šu. Nimamy móž nad šlónzom a deschczom. Boža mudrosč a dobročiwosč dawa wobej, wobej w šwojim cžažu, a je nam tež lětka dał, kajkež trjebachmy. Runje lětka ma šo kóždn š wutrobny džakowanjom k Bohu wobroczič. Šo dwěmaj wšebje šuchimaj lětomaj wučakowachu někotři wulke wodu, kotrež bychu rjane žně šnicžile. A hlej, bohate buchu žně a wobarnowa čłowjeka a štot to šwoje dosta.

Šnowa je šo Boža móž jewila. Wschak je Bóh luby Křjes čłowjeka ša Křjesa nad šwórbu čjinił. Tuž je šebi tež čłowjek pschirodu bóle a bóle podčiznył. Štawisna ratarštwu je štawisna wo tym, sčtož šamóžetej čłowške pošnacze a wušlědženje. A sčto njeby widzał, šo šastaranje je wschědnym šhlěbom ludži špošoji a špomóže?

Wobkedžbowanje pschirody a čłowjeka šameho njekmě

naž wot Boha precž, ale dyrbi naž bliže k Bohu wjesč. Šehodla je tež tamny šchescžanski wobkedžbowar pschirody Alexander š Humbold šwoje šlawne džěło wo šwěcze š psalomom na Božu lubosč a mudrosč wobšamknył.

Dajmy Bohu čjesč, kiž psches měru čjinič móže!

Alle wschitzny w našim kraju nješju ratarjo abo wobkedžbowarjo pschirody. Alle wschittich wołaju šwony na žniowny džakny šwjedzeń. A to š pošnym prawom. Ššwój wschědnj šhlěb ša šebje a ša šwoje džěczi nimaju wot šebje, niž wot šwojeho džěła a wot mšdy, kotruž jemu bu, ale wot Boha, kiž je kóždemu mošny a ducha dał. Šnano šu tebi ludžo pomhali, šo njetrjebasche tradacž. Bóh bě jim to pschikajal. Šsy-li je štrowosčju a š khmanosčju, š lubosčju a je šwěru a š dowěrenjom druhich šchescžanow šwój wschědnj šhlěb měł, šwal teho Křjesa, jemu budž džak! Alle nušne tola je, šo wěmy, kajka je tale Boža móž, kiž w naš štutkuje. To je móž šwjateho Ducha. Še móž šwjateho Božeho Ducha, kiž druhim praji: Bombaj šwojemu šužodej!

Šswjaty Bóh pak šo prajča tež wo našu pilnosč a šwěru. Njednyrimy prajicž: „Ša nješym doštojnny wschěje šmilnosče a šwěrnosče, kotruž šy na mni čjinił.“

Khwalbu špěwacž čžemy tež w tej myšli, šo w našim žiwjenju Bohu čjesč damy. W Křristužu Jesužu šmy wumóženi wot čžěła a šwěta. Šdnyž jěmy a pijemy, njech šo štanje Bohu k čžesczi, šdnyž džělamy, šo šo njerunamy nješwěrnemu wotročkež, ani bohatemu mužež, kiž bě se šwojimi šubkami jedny š najšhudsich, dokelž měšesche šebje ša Boha. Wšchudzom a pschězo dyrbi ša šchescžanow, ša džěczi Bože rěšacž: W poščiwosčzi a w čžesczi, k pošnylnjenju ša nowe džěło š šnjelom woštacž šam nad šobu. Šotom Bóh luby Křjes rad nad nami š šnjelom budže a budže naž šohnowacž kaž je šotal šohnowal. Šamjeń.

Žnjowy džafny šwjedžen w lěcze 1936.

Hłóž: Hdy bych ja s tyžaz jasnami.
 Sswój šlub by djeržak, Božo šwjaty!
 Žně nowe dať by s hnady nam.
 Khlěb Tvojoh' šluba bu nam daty,
 Nam khudym, hrěšnym' cźlowjekam.
 Se šwojoh' kražnoh' bohatstwa
 Ty žiwich šwoje štworjenja!

O Božo Wótze dobrocziwy,
 Shtó Tebje móže srosunicz?
 Ty cžinišch wulke skutki, džiwny,
 Shtó Tebje móže wufhwalicz?
 Ty hluboke by potajnistwo
 A njewuprajne bohatstwo!

Essy plódnny cžaz dať tuto lěto,
 Ty Božo, bywam, rostlinam.
 Hdyž w' wšchelkich štrachach běchu khětro
 Essy rjane plody šchtital šam.
 Kať wulka Tvoja šmilnošč je!
 Shtó, Knježe, khwali, cžejczi Cže?

Ty, Božo, by wšcho derje cžiniš,
 Essy šlónzo, deshcž, wětr, rožu dať!
 Hdyž khłostať, — Essy šo šažo šmilik.
 We tucželi Twój šlub je štať!
 Lud wěrjazy šo djerži Cže,
 Pšches Tvoju hnadu žiwny je.

Shtož šmy my lětka šažo žnjeli,
 Ssmny s Tvojeje hnady doštali.
 Hdyž šmy tež cžejžo dželacz měli —
 Wšchak s Tobu šmy jo pšchětrali.
 Móž, pomoz, štrowošč by nam dať,
 Naž, Wótze, takle lubowať!

Cži, Božo, džak, cžejcž, khwalbu damy
 Sa žně tak rjane bohate!
 Wšchě dary s Tvojeje hnady mamy,
 Essy šnowa dať nam byw a žně!
 Lud džakowneje wutrobny
 Cže khwali sa wšchě dobrotny!

Ssmny žnjowe džělo dokonjeli
 Nětk, Božo, s Tvojeje pomozu,
 Na polach wužnyw šaž' šmy žnjeli
 Pšches Tvoju šmilnošč, dobrotu!
 Nětk dary daj nam wužiwacz
 We měrje a Cži khwalbu dacž!

Tež Ty by, Božo, domojkhowať
 S toh' wulkoh' pola cźlowještwa,
 Pšches šmjercž jich wjele, wotšal woľať
 Tež druhdy nahle cźlowjeka. —
 Hdyž woľašch naž, daj we hnadže,
 Nam cžiche, šbóžne wumrjecže. —

Cži šnowa wšchitko poruczamy,
 Ssmny nowny sa žně pšchichodne.
 Sa šastararja Tebje mamy,
 Ty cžinišch wšchitko najlěpje!
 Budž Tvoje mjeno cžesčžene
 Tu, tam do wšcheje wěcžnoščje,

Jan Wiczas.

Bože žohnowanje.

Běšchtaj buraj. Jedny mějesche mjenje dobre pola hacž tamny, ale pať pšchezo rjeišche žně hacž tamny, kotrnž mějesche wjele polow dobreje role ale pať pšchezo mjenje dobre žně, runjež bě šwoje pola tež derje wobdžěkať. Na tym šo džiwajo woprašcha šo wón tamneho, kať to cžini, šo ma pšchezo lěpišche žně, hacž šnadž nekajščeje wošebiteje ratařiščeje wuščitnoščje abo wošebity dobrny šrědš ja žnjowy wunoščš snaje.

Tamny jemu wotmolwi: „Luby šužodo! Wam jenož jene pobrachuje. Wy njenamacžecže šymjo tať kať ja to cžinju. Ja namacžam šymjo štajnje s modlitwu. Hdyž tež budžecže Wy tole cžinicž, budu bjes dwěla tež Wasche žně lěpišche.“

Šnutsfowny pokoj.

S maľnych šornjatkow bancžiki škhadžachu,
 Do wyšokich štwjelzow šo pšcheměnichu,
 Pšchitrywachu tať brunu rolu.
 Njedolho, — hlaj tu kolebachu cži wěšicžki
 Šo polu próchne, kčžejaze žolmicžki!
 Poškusčhne cžinjeišche wšchitko tu Božu wolu.
 Bóh šam s rožu a deshcžom napojeišche,
 Wo dnjo s rějazym šlónčžkom worjewasche,
 Šo roščejšche wjele tu wužitnešo dara.
 Róžne hwěžki wšcho tycže podpjerachu, —
 Hacž kłóštow telko tať wone drje licžachu. —
 Wšhoko nade wšchěm měžacžka cžara.
 Shtož je tute džiwny doščž wobkedžbowať,
 Pucž mucžnatoh' šornjatka rosmnyšlowať
 Riž na blido khlěba nam dawa
 Tón w šebi šlódki tať pokoj tu cžuje,
 Riž jemške jom' žiwjenje porjeišchuje,
 Cžuje, šo Bóh jom' blisko, hdyž tajkoh' šo štawa.
 Wón špěwa dženzš s wješelej wutrobu:
 Sa wšcho, Božo, šo nutrnje džakuju,
 Shtož Ty by mi naroščž dať hnadnje.
 Pomhaj, šo naložu mudrije a rošumnje.
 Tón khlěb, kiž w šornjatkach naroščł mi je,
 Tón s khudymi njedželu šnadnje. L.

Sa žnjowy džafny šwjedžen a ša „džen diafonije“

Runje prawny došntš k „dnjej diafonije“, kotrnž šmy tydženja wošebje šobužwjecžili, a šdobom k dženznišchemu žnjowemu džafnemu šwjedženjej je šcžehowaze je žiwjenja duchowneho Šliednera, kotrehož „nana diafonišow“ mjenujemy.

Theodor Šliedner bě w šwojich mlódných lětach s domjazym wučerjom w Kölnje. Tam mějesche wón sa kóždy džěň knihi, kotrež „Selbstprüfungsbuch“ mjenowasche. W tutnych knihach štejesche sa kóždy wjecžor tež to prašchenje: „Běch ja dženzša džakowny?“ A kóždy džěň namaka Šliedner tež něšchto, sa cžož mějesche šo džakowacz. Pošdžišcho by wón prajil: „Cžim bóle šo džakujesč, cžim wjazny doštawasč, šo mašch šo džakowacz.“

A kať žohnowane bu žiwjenje tutoho džakowneho! Žny wulki škutł diafonije je tola škutł džakowanja, kiž šažo kóždy džěň tyžazkóžny džak žněje.

A dženzša je žnjowy šwjedžen. Kať mohł a šměł jón ty jenož šwjecžicž jako „žnjowy šwjedžen“ bjes džaka?

Ważywustojni nětk praja, so stej tutej łopjeni najstar-
šej łop eni Biblije, so pohadźatej je hřjedźnych lět drugeho
lěttotka do Khr. n. a so stej 300 lět starichej hacž wšch hacž
dotal snate dźele Biblije, kiž su se starých czažow wukhowa-
ne. Wažna je tuta namatanka wošebje tohodla, dokež
i njeje spósnajemy, so je tekst Biblije w běhu lěttotkow, haj
lěttokazy njepšcheměnjeny woštal; haj runje tole wošebje
wurasnje pokáže tuta namatanka; łopjeni hluichatej bibljo-
thezy jendźelskeho města Manchester.

Zyrkej a stat.

Saksy duchowni su w měsazu oktobru po rjadu do tšojch
wošebitych dlěžichich jendženjow swołani. Sa lužičich du-
chownych budžeja tute we domje „Eichgraben“ pola Žitawy.
Prěni i tutnych „wuhotowanjskich czažow“ sapocznje so jutše,
5. oktobra.

Mexiko. Tež tam njeje hišće měr mjes zyrkwju a sta-
tom. Stat drje chze sawrjene Bože domy sažo wotewricž, ža-
da pak šebi, so katolšće dźeczi do statnych škulow thodža. Tu-
te šule pak su pod bolschewistiskim wliwom a zyle pšheczi-
wo nabožnje. Někotre wotřejny su hamo postajenja pšheczi-
wo katolškej zyrkwi wótrische sežinike, tak dowola sa poł mi-
lijona wobndlerjow jeneho duchowneho.

Se Serbow a i daloka.

S Budyšćeje Michalšteje wošady. Esobotu 3. oktobra
wošwjeczi drje najstarscha wošoba Budyšćeje Michalšteje
wošady Arnoscht Jordan we Wulkim Bjelkowie hwoje 90.
narodninu. Tež nasche njedželste łopjeno pšheje jemu k je-
ho narcduinam dalšche Bože žohnowanje.

Budyščin ma w hwojej Pětrowej zyrkwi něšto wošeb-
bite, mjenujzj tak mjenowanu Simultanzyrkej; t. r. katolšzy
a ewangelišzy wuži waja šhromadnje jedyn Boži dom. To bu-
dže škoro jenicžki tajki Boži dom w Němškej. W měsčje
Heidelberg běšche tež tajki; tutón pak nětk jenož hišće ewan-
geliskim hluži a muricžku, kotraž jón nutsta do dweju dźelow
dželešche, su nětk tež potorchali. W měsčje Gleisweiler we
Pšalzy maja drje hišće tajki Boži dom, ale woni tam wo-
wurunanje jednaja, w kotrymž měla katolška wošada Boži
dom pšhedewšacž, ewangeliška měla wotrnanje doštacž.

S Polcžnizy. Tu hwojeczachmy hornjołužički mižionjski
hwojeden 20. septembra. Wón bě šdobom džakne wopomina-
nje hlawneho hyna nascheho města — přenjeho sakšeho mi-
žionara Ziegenbalga. Pšhed 230 lětami sapocža wón jako
prěni mižionar niz jeno Sakšceje, ale tež Němšceje hwoje džé-
lo w dalokej Indiskej. A w tutym džele je wón tam se wšchej
hwoeru škufkował. Jeho mjeno je tam kaž tu w domišnje kaž
dožyla w stawišnach mižionstwa derje snate. Je wón tola
sa Indisku šakožer a wjednik ewangelišceje zyrkwje a dobrj
šnajer nabožneho žiwjenja indiskeho luda a runje tak špěcho-
war němšceje wukrajneje wošady. — S bliska a i daloka bě
jich wjele pšchihwatało, tutón wošebity jubilejny hwojeden
Knjesoweho mižionstwa hobo hwojeczicž. Mižionar dr.
Graefe, kotryž je pšhed něšto měsazami i Indiskeje dom
pšchishol, powjedasche we wšchelakich šhromadžijnach a Božich
hlužbach džeczom a duchownym a zylej wulkej mižionškej wo-
šadze wo tym, kak tam wonkach w Indiskej nasche mižionstwo

hwoju hlužbu wukonja tež w najmjenschej wjeszy, wón nje-
šamjelcža, so tež Indiskej jara tón štrach hrošy, kotryž nětkle
zylu semju traschi: bolschewismus. Eswojedžicške předowa-
nje měsčesche direktor Lipsčjanškeho mižionstwa, D. dr.
Šhmels, ham; wón tež pšhednoschowasche wo afrikanskej lu-
dowej zyrkwi w starej němškej koloniji Němška Kanšcha Afri-
ka. Jeho mandželsta rěčesche we wošebitej šhromadžijnje sa
žonike, kotraž bě pšchepjelnjena, wo tym, šštož maja nětkle
pšchi wšchem žonike Němšceje czinicž. Dr. Löschner i. Polcžni-
zy pokasa je hłowom a wobrasom Ziegenbalga jako džeczjo
nascheje domišny a jako muža wažneho škufkowanja na wo-
šebitym městnje. W Indiskej ma wón hwoj pomnik, kiž
hwoedczi wo jeho škufkowanju a wo džakownošči šschečžija-
now, jeho dželo wukonja tam dale nasche sakšce mižionstwo
a i nim kóždy, kiž tu sa tuto mižionstwo je i wutrobu, se hlo-
lom, i darom.

Bibliški pucžnik.

**17. njedžela po hwojatej Trojizy — krajny žnjowy džak-
ny hwojeden** — 4. oktobra: Džakujcže so kóždy czaž sa wšcho
Bohu a temu Wótzu, w mjenje nascheho Knjesa Jesom
Khršta. Ef. 5, 20. — My hwojmo wužywamy na rolu šwo-
ranu, wšchón šróš pak radny mamy pšches mišočž njebjesku.
Wóh tajnje i czichim wěczom nam hona žohnuje a dawa i kóž-
dym lěczom jim tycze, rošćenje. Wšhitke dobre dary džé
mamy wot Boha; tuž jemu džak, tuž jemu džak a nadžija!
K. 187, 1. — Matth. 6, 11. — 2. Kor. 9, 8—11.

Póndžela, 5. oktobra: Tón Knjes czini radu pohanow
k nižemu a šanicžuje pomyšljenje tych ludži. Pšalm 33, 10.
— K. 206, 1. — Pšalm 122. — Ješ. 40, 1—11.

Wutora, 6. oktobra: Sa cze šhwalu, Wótče a Knježe
njebjekow a semje, so ty to pšhed mudrymi a rošumnymi
pošajik hwo, a hwo jo tym njerošumnym šjewik. Matth. 11, 25.
— K. 415, 5. — Jana 1, 1—14. — Ješ. 40, 12—25.

Esrieda, 7. oktobra: Wróczcže so, wny njepošlušne
džeczi, dha chzu waschu njepošlušnosč šahojicž. Šlaj, mny
pšchindžemy k tebi, dokež ty, Knježe, našch Wóh hwo. Jer. 3,
22. — K. 388, 3. — Jana 1, 15—28. — Ješ. 40, 26—31.

Šchwórtk, 8. oktobra: Pola teho Knjesa, nascheho
Boha, njeje žana njeprawda ani pohladanje człowjekow
ani branje darow. 2. Kronik. 19, 7. — K. 669, 6. — Jana
1, 29—42. — Ješ. 41, 1—10.

Pjatk, 9. oktobra: Šhwalcže Boha, teho Knjesa w šhro-
madžijnach. Pšalm 68, 27. — K. 610. — Jana 1, 43—51. —
Ješ. 41, 14—20.

Esobota, 10. oktobra: Wón je naš lubowak a naš wu-
mohl wot našchich hřechow pšches hwoju krej. Šjewj. Jana 1,
5. — Jana 2, 1—11. — 2. Kronik. 1, 7—12. — Ach, Jesu,
hdže by moja dušcha štała, hdy twoja krej by sa naš njerě-
czala? Ty, ty hwo kryw a luby wukhow sa mnje, chzyl špom-
nicž na mnje. K. 70.

Šištowanje.

Kni. L. w D.: Džak sa list a wjele dobreho. Redaktor.
Sa 18. po Tr.: B. . r w B. — Sa 19. po Tr.: W. we
W. — Sa 20. po Tr.: K. we W.